

Opinió

REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ, DISTRIBUCIÓ I PUBLICITAT
Passeig General Mendoza, 2. 17002 Girona.

TELÈFON
972 20 20 66

FAX DE REDACCIÓ
972 20 20 05

FAX D'ADMINISTRACIÓ
972 22 48 25

FAX DE PUBLICITAT
972 21 25 87

http://www.diaridegirona.cat
 A/E: **diaridegirona@ddg.cat**

DELEGACIÓ A L'ALT EMPORDÀ
 Av. Salvador Dalí, 79. 17600 FIGUERES
 TELÈFON: 972 50 99 09
 FAX: 972 50 93 69
 A/E: **altemporda.diaridegirona@epi.es**

DELEGACIÓ A LA GARROTXA
 DELEGAT: Xavier Valeri
 Plaça Clarà, 6, 1r pis. local 0-5. 17800 OLOT
 TELÈFON: 972 26 88 11. FAX: 972 26 81 50
 A/E: **garrotxa.diaridegirona@epi.es**

CLUB DIARI DE GIRONA
 TELÈFON: 972 20 20 42
 HORARI: De dilluns a dijous de 9.00 a 14.00 h i 17.00 h
 a 19.00 h. Divendres i vigílies de 9.00 a 14.00 h
 A/E: **subscripcions.diaridegirona@epi.es**

Diari de Girona expressa les
 seves pròpies opinions
 únicament a l'Editorial i respecta,
 com a publicació oberta i plural,
 la dels seus articulistes.

DIFUSIÓ
 CONTROLADA PER

Joan Vila
 ► www.jvila.cat

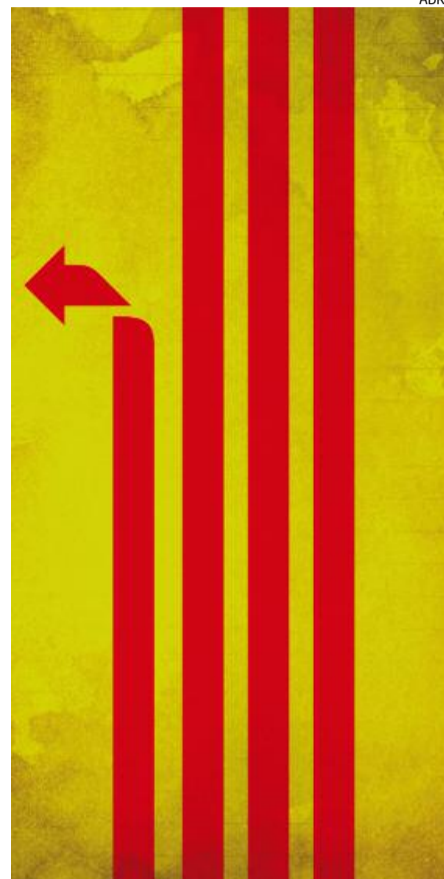
1714 I 2014

«Ara com llavors Espanya veu en Catalunya la locomotora per estirar l'economia, però amb una visió de subsidi, que ajudi a tapar els forats que han quedat»

Diumenge passat vam fer l'excursió Rocabruna-Camprodon. Vam passar pel mig del castell de Rocabruna, on tinguérem ocasió de veure les obres de reconstrucció del castell. Quan vam arribar a Camprodon vam fer una pausa a la font de Sant Patllari. Allà vam llegir el poema de **Joan Maragall** i ens vam fixar en la inscripció que hi ha en un oratori de Sant Patllari, just darrere la font. La inscripció és datada el 1717. Curiosa data que ara està de moda, vaig dir, coincideix amb les llinxes de les cases de Beget que vam veure en una altra excursió aquest hivern. Les llinxes són datades entre el 1711 i el 1717. Què va passar en aquest període perquè es construís tant en aquestes contrades?

Gaspar Feliu, en el llibre de la *Història econòmica de Catalunya*, explica que a partir de l'any 1660 l'economia catalana mostra una clara recuperació que comença pel camp, amb un creixement demogràfic que aporta una mà d'obra barata, i per una forta demanda que permet obtenir bons preus. Però la clau de la puixança de l'economia catalana prové de l'exterior. Fins llavors els intercanvis comercials de Catalunya es feien en el Mediterrani, un

espai petit amb competidors amb els mateixos productes. Degut a l'enfrontament militar entre França i Holanda el 1672, aquesta va deixar de comprar aiguardent a França. El port de Rotterdam és el gran port d'Europa i l'aiguardent era imprescindible com a profilàctic per a les grans travessies. Això va portar Holanda a buscar vins i aiguardents al Mediterrani, essent Catalunya qui se'n va emportar la part més important del nou mercat. Tot i que els vaixells eren de comerciants del nord, una part es va fer amb naus catalanes, cosa que els va convertir en nous transportistes, afavorint la construcció de naus de gran tonatge a Barcelona, Blanes, Mataró, Sitges i a Vilanova. Darrera el vi i l'aiguardent els mercaders catalans portaven als ports atlàntics vidre, ferro, paper, llibres, cuir i altres productes, cosa que va animar a posar corresponsals a Cadis i Sevilla. Allà els productes eren canviats per peix (tonyina i pesca salada), productes colonials (sucre, tabac, colorants, pells). D'Holanda s'importaven teixits de qualitat que alhora es venien a la resta del Mediterrani juntament amb el tabac que s'elaborava a Barcelona. Els industrials catalans feien mans i mànigues per copiar la tècnica del teixit holandès i començaren a importar teixit en cru per blanquejar-lo i tenyir-lo aquí. Seria el naixement de la gran indústria tèxtil a Catalunya al segle XVIII. En aquells anys, des del 1660 fins al 1700, es van posar les pedres econòmiques de la Catalunya moderna, just abans de la revolució industrial.

ADRIÀ

La rendició de Barcelona el 1714 va significar la supressió de l'equilibri català «por legítimo derecho de rebelión y conquista», es van introduir nous impostos a més dels que ja hi havia, significat un autèntic espoli fiscal. Malgrat això l'economia catalana va aguantar, sabent vendre a l'exèrcit espanyol i treballant políticament fent possible menys pressió fiscal. El cas és que Espanya veia com anaven minvant els ingressos procedents de les colònies i com Catalunya es podia convertir en el nou motor de la seva economia.

El 1717 Catalunya tenia 700.000 habitants i va créixer fins a un milió dos-cents mil el 1787, cosa que significa un increment anual mig de l'1%.

Algú diu que el fort impuls econòmic de Catalunya a principis del segle XVIII es

deu a la unió amb la resta d'Espanya. **Ernest Lluch** ho va desmitificar quan va demostrar que la subjecció a Castella no va tenir cap efecte positiu a València o a Aragó. Per tant, el creixement català, base de l'economia moderna catalana, es produí gràcies a l'empenta comercial iniciada al darrer terç del segle XVII, que va donar pas a una autèntica economia de mercat, més atenta a produir per vendre que no pas per a consumir.

El paral·lelisme entre aquell període i l'actual és de forta semblança. L'economia catalana sura malgrat l'esforç fiscal que fa i malgrat haver patit els efectes de la bombolla immobiliària pròpia i els de la resta d'Espanya. Això és possible perquè és una economia ben dirigida cap a l'exportació i que segueix les regles de l'economia de mercat.

Ara com llavors Espanya veu en Catalunya la locomotora per estirar a l'economia, però amb una visió de subsidi, que ajudi a tapar els forats que han quedat en el teixit ibèric, quan hauria de desitjar que l'economia catalana irradiés transparència, esforç, productivitat, competitivitat... encomanant-ho a la resta del territori.

No hi ha hagut prou temps en 300 anys per transmetre la modernització de l'economia catalana a la resta d'Espanya perquè segurament pesa massa la història del subsidi que va començar amb les colònies. No és només l'administració la que xucla en excés, també ho són els grans grups regulats, com l'elèctric, el de telefonia, el bancari... tots ells ben connectats amb el poder.

La situació actual de revolta de Catalunya vers Espanya fa 300 anys es resolldria per les armes, per dret de conquesta. Per sort l'encaix en una Europa democràtica farà difícil aquesta solució i, per una vegada, les cartes que té Catalunya són millors que les que té Espanya: l'economia aguantava les batzacades perquè és més oberta i dinàmica que la seva. Aquí el model industrial encara persisteix, allà no hi ha model. La clau és mantenir el moviment democràtic i pacífic alhora que augmentem les exportacions.

Carles Duarte

VINYOLI

Després de l'empremta fecunda que va deixar el centenari de **Salvador Espriu**, que el va acostar a lectors nous, que va refermar el vincle que ja tenia amb lectors anteriors i que ha desencadenat un seguit esplèndid d'intervencions musicals, teatrals, plàstiques a l'entorn de l'obra espriana, s'ha iniciat l'Any **Vinyoli**, que com-

memora un dels poetes més unànime-ment reconeguts de la literatura catalana. S'ha constituït fa poc una comissió institucional, amb la Institució de les Lletres Catalanes, els ajuntaments de Barcelona, Santa Coloma de Farners i Begur, el CoNCA, l'Institut Ramon Llull, la Càtedra Joan Vinyoli de la Universitat de Girona, encapçalada per **Margarida Casacuberta**, la família de Vinyoli, i s'ha nomenat comissari de la commemoració el poeta i crític literari **Jordi Llavina**. Aquest darrer cap de setmana s'ha celebrat en record de Vinyoli el Festival Domini Màgic a Santa Coloma.

Vinyoli va tenir una vida condicionada per la mort prematura del seu pare quan ell encara era un infant, que, per les dificultats econòmiques que van patir a casa seva, va comportar haver de desistir de seguir estudis universitaris. Tot i així, Vinyoli va participar de jove activament, al costat de **Carles Riba**, **Salvador Espriu**, **Bartomeu Rosselló-Pòrcel**, **Martí de Riquer**,...

en la brillant vida literària dels anys previs a la Guerra Civil. L'esclat del conflicte i el seu tràgic desenllaç van deixar Joan Vinyoli en una mena d'exili interior per a un escriptor en català en un context on el català era sistemàticament perseguit i marginat.

Professionalment dedicat al sector editorial, Vinyoli va anar teixint una obra poètica impressionant, de primera magnitud, que avança des del simbolisme cap a l'essencialitat, que es fonamenta en un vitalisme sensual i apassionat i en la tensió entre la vida i la mort. **Mariona Sagarra** n'interpreta magistralment el poema *Cap a les deus*, del seu llibre *Les hores retrobades* (1951), on Vinyoli enuncia d'una manera colpidora la seva aproximació al sentit de l'existència. Recordem-ne la primera estrofa: «Sigueu del tot fidel/ a les petites coses;/no t'és donat volar/sobre el callat abisme./ Pel fràgil pont suspès/del cant humil assaja/ l'incert, boirós camí/d'aquesta a l'altra vora».

Traductor de **Rilke**, **Goethe** o **Hölderlin**, el seu univers poètic es nodreix del romanticisme alemany i avança cap a al soliloqui existencial i una concentració expressiva. Vinyoli ens diu «Tot és ara i res» i ens recorda l'indispensable exercici de reconstrucció que ens cal per no defallir, per no renunciar, per no abandonar. Ho expressa d'una manera comnoguda dins *Encara les paraules* (1973) al seu poema *Runa*: «Mira: jo sóc una paret. Els pares van alçar-la/maó sobre maó fins a la mida/que veus, una paret de casa humil./Fixa't com es clivella,/com va esfondrant-se a poc a poc amb sord,/feixuc estrèpit./Però ja a terra tot,/amb mans obteres de paraula,/nit rere nit,/ pacientment plego la runa/i novament edifico».

Per viure necessitem la bellesa i la ferida de l'art i la veu comnoguda del poeta que ens fa sentir íntimament compresos, profundament acompanyats, com ho fa Joan Vinyoli.